

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra společenských věd

Bakalářská práce

Dominika Bautová

Dějiny středního školství ve Zlíně

(se zaměřením na gymnázia a střední školy vycházející z baťovského školství)

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně na základě uvedených pramenů a literatury.

V Olomouci dne 21. června 2017

Dominika Bautová

Chtěla bych poděkovat své rodině, která mi vždy umožňovala plnit si své sny a podporovala mě při studiu. Díky rovněž patří také přátelům, jež mě podporovali při psaní mé bakalářské práce. V neposlední řadě bych chtěla poděkovat svému vedoucímu práce, kterým byl PhDr. Pavel Kopeček Ph.D.

Obsah

Úvod	5
1. Počátek středního školství v kontextu vývoje města Zlína.....	7
1.1. Vznik Masarykových škol	12
2. Zlínské střední školství.....	13
2.1. Obchodní akademie Tomáše Bati a Vyšší odborná škola ekonomická Zlín	13
2.2. Střední průmyslová škola Zlín	15
2.3. Střední průmyslová škola polytechnická – Centrum odborné přípravy Zlín.....	17
3. Gymnaziální školství ve Zlíně.....	19
3.1. Gymnázium Zlín-Lesní čtvrť	19
3.2. Gymnázium a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Zlín	24
4. Současná situace středního školství ve Zlíně	26
Závěr.....	28
Zdroje	29
Seznam příloh.....	34

Úvod

Cílem této bakalářské práce je charakterizovat průběh vzniku středního školství ve Zlíně se zaměřením na gymnázia a baťovské školství. Práce však zároveň poskytuje i ucelený souhrn informací o historickém pozadí, na kterém střední školství ve Zlíně vznikalo, a rovněž se soustředí na historii vzniku jednotlivých škol.

Významným hybatelem, co se školství v tomto městě týče, byla firma Baťa. Proto velká část škol vznikla na základě potřeb této firmy, jež chtěla poskytnout svým zaměstnancům vzdělání v oboru a vychovat si tak další odborníky a pracovníky pro svou firmu. Další školy vznikaly záhy. Vzhledem k názvu bakalářské práce je patrné, že zde hovoříme o středních školách, které vznikly z *Baťovy školy práce*, jež vznikla v roce 1925 a gymnáziích. Práce je tedy zasazena do období od počátků dvacátého století po současnost a zabývá se jen určitou částí středních škol.

Dvacáté století je obdobím, kdy se odehrálo mnoho zásadních historických událostí jako například první světová válka, vznik Československa, podepsání Mnichovská dohoda, druhá světová válka a vznik České republiky. Právě tyto události a další dějinné souvislosti budou posléze nastíněny v následujících kapitolách bakalářské práce. Co se týče struktury je práce rozdělena do čtyř hlavních kapitol a osmi podkapitol.

První kapitola pojednává o vzniku středního školství ve Zlíně. Nastihuje dějinné události, i život ve městě na pozadí světových válek. Zlín byl městem, kde se rozvíjel průmysl a obuvnickým průmyslem je známý dodnes. *Baťova škola práce* byla odbornou střední školou, která nespádala pod ministerstvo školství a národní osvěty. Samostatně tak vychovávala své pracovníky v odvětvích, ve kterých jich byl nedostatek. Absolvování této školy mělo však váhu pouze v rámci firmy. Později vznikly z *Baťovy školy práce* další střední školy, které ve Zlíně působí dodnes. Kapitola však především slouží k upřesnění období, ve kterém začaly střední školy ve Zlíně vznikat, a věnuje pozornost důležitým událostem, které ovlivňovaly samotný vznik a následný rozvoj středních škol ve městě. Součástí je rovněž podkapitola týkající se Masarykových škol. Tak se nazýval komplex budov, ve kterém sídly školské instituce až do jejich zbourání v roce 1988.

Kapitola druhá se zabývá středními školami ve Zlíně, dříve Gottwaldově. V letech 1949 až 1990 totiž bylo město přejmenováno podle tehdejšího prezidenta Klementa Gottwalda. Jednalo se v pořadí o čtvrtého prezidenta Československa a rovněž komunistického politika.

Kapitola se dále věnuje poslání, které má střední škola a zároveň věnuje pozornost vývoji středních škol.

V současné době je ve Zlíně jedenáct středních škol. Vzhledem k určitému vymezení bakalářské práce jsem zpracovala historii jen části z nich, a to těch nejstarších. Jedná se tedy o střední školy, které vzešly z *Baťovy školy práce* a o gymnaziální školství. Toto vymezení jsem zvolila proto, jelikož se jedná o ty nejstarší školy. Chtěla jsem tak postihnout určitou část škol, která vznikala na stejném historickém základu. Právě *Baťova škola práce* a *Reálné gymnázium Zlín* vytvořily základ středním školám, které vznikaly později. Věnovaly se dalším studijním odvětvím a oborům, které dosavadní střední školy nepokrývaly jako byla pedagogika a sociální práce, zdravotnictví, filmová tvorba a v neposlední řadě podnikání. Každé škole je věnována samostatná podkapitola, ve které je shrnuta historie školy a její následný vývoj.

Třetí kapitola je věnována zvláště Gymnaziálnímu školství ve Zlíně. To vzniklo založením *Reálného Gymnázia Zlín* v roce 1936. Hlavní snahou bylo poskytnout hlavní informace o vzniku tohoto gymnázia, jež dnes nazýváme *Gymnázium Zlín-Lesní čtvrť*, a také o vzniku *Gymnázia a Jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky Zlín*, které vzniklo oddělením od již výše zmíněného gymnázia v roce 1999.

Poslední kapitola je věnována současné situaci středního školství ve Zlíně a zajímavostem, které jsou s ním spojeny.

K napsání práce bylo použito primárních zdrojů, a to archiválií ze Státního okresního archivu Zlín, a následně sekundárních zdrojů v podobě literatury o daném tématu z Krajské knihovny Františka Bartoše ve Zlíně. Dané zdroje byly následně doplněny internetovými zdroji. Vzhledem k tomu, že všechny školy mají své webové stránky, bylo hledání jejich současných aktivit a novodobější historie snadnější. O mnohých středních školách není ve Státním okresním archivu ve Zlíně zpracován přehled o jejich historii. Proto bylo možné nalézt archiválie jen pro část z nich.

1. Počátek středního školství v kontextu vývoje města Zlína

Spolu s pozvednutím kulturního života ve Zlíně také nastával přerod od řemesla k tovární výrobě. Právě výroba bot je spjata s tímto městem dodnes.¹ Avšak prvním podnikatelem, který zde založil továrnu na boty nebyli bratři Baťové, nýbrž Robert Florimont a to v roce 1873.² Tato továrna o zhruba 200 dělnících však neměla dlouhého trvání. Baťové se poté roku 1894 rozhodli založit obuvnickou dílnu.³ Ta se dále rozrůstala a s ní i zlínský průmysl jako takový. Stavba železnice byla jednou ze zásadních změn. Díky ní byly otevřeny nové obchodní cesty pro zlínský průmysl. Železnice rovněž rozšířila možnosti přepravy obyvatel města. Baťův závod se v roce 1900 přesunul do nové budovy u hlavního nádraží a nové století tak začínalo v duchu dalšího rozmachu. Do města se začali sjíždět dělníci, kteří se se m stěhovali za prací. Firma se počátkem století změnila na veřejnou společnost T.&A. Baťa. Technologie a stroje používané v jiných firmách, např. ve Frankfurtu, kam Tomáš Baťa jel za snahou zlepšit strojní vybavení firmy, jej inspirovaly k dalším krokům. I když na tuto technologii neměl zpočátku finance, snažil se firmu postupně vylepšovat a modernizovat. Z toho důvodu navštěvoval i podniky v Anglii či Německu. Stejně jako o firmu se zajímal i o své dělníky. Firma se dále rozrůstala a snažila se prorazit na zahraničním trhu. V roce 1908 však firmu postihla ztráta A. Bati, který tohoto roku zemřel. Na zámku žil v této době mladý baron Štěpán Haupt. Ten podnikl z důvodu modernizace přestavbu zlínského zámku. Ve městě, kde se rozmáhal obuvnický průmysl, záhy začaly vznikat i další podniky. Svou velikostí byly oproti Baťově společnosti zanedbatelné, avšak jejich existence nasvědčuje tomu, že podnikání se hojně rozvíjelo i v menším měřítku.⁴

Mezníkem se stala první světová válka, v jejímž průběhu docházelo ke germanizaci a omezování českých národních práv.⁵ V roce 1914 postihly Zlín první odvody vojáků na bojiště. Dělníky Baťovy továrny však bylo možné vyreklamovat z armády, kvůli práci na armádních dodávkách, které vyráběli. Rakousko-uherská armáda byla zásobována armádními botami ze Zlína koncem války téměř z 50 %. I přes to však vládla ve městě doba nouzového válečného hospodaření.⁶

---

¹ Státní okresní archiv Zlín, fond Archiv města Zlína, inventář 1509-1949

² ZLIN.ESTRANKY.CZ. [online]. [cit. 2017-06-20]. Dostupné z: http://www.zlin.estranky.cz/clanky/stary-zlin/historie-mesta-zlina-a-jeho-okoli-v-datech-_1437---1912_.html

³ Zlín – Oficiální stránky statutárního města Zlína. [online]. [cit. 2017-04-18]. Dostupné z: <https://www.zlin.eu/historicka-data-cl-65.html>

⁴ POKLUDA, Zdeněk. *Sedm století zlínských dějin*. 2., dopl. a rozš. vyd. Zlín: Esprint: Nadace Tomáše Bati, 2006. s. 1-66

⁵ *Dějepis.com* [online]. [cit. 2017-06-13]. Dostupné z: <http://www.dejepis.com/vznik-ceskoslovenska/>

⁶ POKLUDA, Zdeněk. *Sedm století zlínských dějin*. 2., dopl. a rozš. vyd. Zlín: Esprint: Nadace Tomáše Bati, 2006.

Rok 1918 byl revolučním rokem. Dne 6.1.1918 vznikla Tříkrálová deklaráce, která znamenala usnesení na sebeurčení národů.⁷ V tomto případě se se jednalo o požadavek ze strany Čechů a Slováků o samostatnost a vznik autonomního státu v rámci Rakousko-Uherska, jehož byli součástí. O pár měsíců později dne 31. 5. 1918 vznikla Pittsburská dohoda. Jednalo se o politickou smlouvu, která byla iniciována T. G. Masarykem. Zástupci českých a slovenských organizací jmenovitě členové Českého národního sdružení, Svazu českých katolíků a Slovenskej lígy v Americe uzavřeli tohoto dne v Pittsburku dohodu o spojení dvou národů, a to Čechů a Slováků. Ti měli společně vytvořit stát, ve kterém Slovensko bude mít autonomní státní správu, soudnictví a parlament.⁸ Rozpad Rakousko-Uherska byl důležitým krokem, díky kterému mohlo vzniknout Československo. Bylo tomu tak i díky boji Čechů a Slováků za národní svobodu. Hlavním konceptem státu se staly demokratické ideje T. G. Masaryka. Ten vyvstal z Washingtonské deklaráce, jež popsala zásady, kterými by se měl nově vzniklý stát řídit. Hlavními zásadami byla lidská svoboda, ochrana menšin a rovněž měla poskytnout plná práva ženám.⁹ Určoval občanům Československa humanistické tradice, které se opíraly o tradice demokratické. Právě na těchto principech stálo přesvědčení, že tato cesta je zárukou národní existence státu v rámci střední Evropy. Existovali rovněž i odpůrci tohoto konceptu, kteří měli za to, že by měl národ fungovat v rámci staré monarchie. Vznik samostatného státu pokládali za výsledek procesu demokratizace na území Evropy a zároveň za určitou souhru náhod v rámci historického vývoje. Odpůrců však byl zlomek oproti lidem, kteří smýšleli v souladu s ideou Masaryka. Česká národní tradice byla západně orientovaná. Ústava československého státu byla vydána v roce 1920. Byla v ní ustanovena základní občanská práva a svobody. Rovněž byla zaručena nedotknutelnost soukromého vlastnictví.¹⁰ Zlíňané v místních továrnách s nadšením oslavovali jak konec války i zhroucení monarchie, tak vznik Československé republiky.¹¹

V následujících letech tzn. za první republiky vznikl ve Zlíně soudní orgán, a to Okresní soud ve Zlíně, který 1. října 1923 zahájil svou působnost.¹² V tomto období se také profilovala

---

s. 66-97

⁷ *Moderní dějiny* [online]. [cit. 2017-06-13]. Dostupné z: <http://www.moderni-dejiny.cz/clanek/trikralova-deklarace-6-ledna-1918/>

⁸ *Moderní dějiny* [online]. [cit. 2017-06-13]. Dostupné z: <http://www.moderni-dejiny.cz/clanek/pittsburska-dohoda-31-5-1918/>

⁹ *Dějepis.com* [online]. [cit. 2017-06-13]. Dostupné z: <http://www.dejepis.com/vznik-ceskoslovenska/>

¹⁰ *Dějiny 20. století* [online]. [cit. 2017-05-15]. Dostupné z: <http://www.dejiny.wz.cz/>

¹¹ POKLUDA, Zdeněk. *Sedm století zlínských dějin. 2.*, dopl. a rozš. vyd. Zlín: Esprint: Nadace Tomáše Bati, 2006. s. 57–63

¹² *Zlín – Oficiální stránky statutárního města Zlína.* [online]. [cit. 2017-04-18]. Dostupné z: <https://www.zlin.eu/historicka-data-cl-65.html>

politická scéna, kdy se v popředí ocitla Komunistická strana společně s Baťovci. Tomáš Baťa, byl zakladatelem této politické strany, která by se dnes dala připodobnit k občanskému sdružení. Zpočátku se Tomáš Baťa do politiky neangažoval, avšak kvůli nepřátelskému počínání zastupitelstva města Zlína se rozhodl zapojit do voleb do zastupitelstva roku 1923. Zvolil přístup, který byl založen na přání občanů. Ty před volbami dokonce vyzval k tomu, aby svá přání doručila prostřednictvím předvolebního formuláře přímo Baťovcům. Ve volbách roku 1923 uspěli Baťovci s počtem 1321 hlasů, a byli tak na prvním místě s počtem 17 mandátů. Hned za nimi se umístila Sociální demokracie a komunisté, kteří získali 454 hlasů, a tím rovněž 6 mandátů. Následujícími stranami byli Českoslovenští socialisté (216 hlasů), Lidová strana (188 hlasů) a nakonec také Živnostenská strana (157 hlasů). Tomáš Baťa se tak stal roku 1923 starostou.¹³

Město nadále rostlo, a stalo se tak ještě větším průmyslovým střediskem. V roce 1932 se stal starostou D. Čipera, čelný představitel Baťova koncernu. Baťův koncern se neustále rozrůstal. Vznikaly sesterské společnosti v Holandsku, Jugoslávii, Dánsku, Polsku nebo Anglii. Zajišťovaly zejména prodej obuvi a pomoc s nákupem surovin. Tovární bydlení v podobě typických baťových domků se začalo naproti továrně budovat v letech 1918–1921. Jednalo se o kolonie baťovských domků typických pro Zlín dodnes.¹⁴

S přibývajícím počtem pracovníků a rozvojem firmy souviselo i jejich vzdělávání. Vyvstala tedy myšlenka založit odbornou školu, která by vyřešila problém nekvalifikovanosti firemních pracovníků. A tak dostala firma od ministerstva povolení ke zřízení vlastní školy, která měla zajistit výuku nastávajících zaměstnanců. V roce 1925 tak vznikla *Odborná obuvnická škola* rovněž nazývaná *Baťovou školou práce*. K obuvnickému oboru začaly postupně začaly vznikat, které odpovídaly různým odvětvím průmyslu, které Baťovský koncern zastával. Jako příklad můžeme uvést gumárny, textilní průmysl a chemické provozy nebo filmové odvětví. Firma si tak postupně budovala vše, co ke svému působení a stálému rozvoji potřebovala. Po smrti Tomáše Bati při katastrofě na letišti 12. července 1932 v Otrokovicích se stal jeho nevlastní mladší bratr majitelem společnosti a zároveň i jejím ředitelem.¹⁵

Spolu s Mnichovskou dohodou, jež byla podepsána 28. září 1938 Adolfem Hitlerem,

---

¹³ BATASTORY.NET [online]. [cit. 2017-06-20]. Dostupné z: <http://batastory.net/cs/milniky/tomas-bata-clovek-a-politik>

¹⁴ POKLUDA, Zdeněk. *Sedm století zlínských dějin*. 2., dopl. a rozš. vyd. Zlín: Esprint: Nadace Tomáše Bati, 2006. s. 69-97

¹⁵ *Turistický informační portál města Zlína* [online]. [cit. 2017-06-01]. Dostupné z: <http://www.ic-zlin.cz/24958-historicky-prehled>

Neville Chamberlainem, Eduardem Daladier a Benitem Mussolinim, se město dočkalo mnoha změn. Československo muselo odevzdat pohraničí Německu.¹⁶ Do Zlína se na podzim roku 1938 přesunulo přes tisíc uprchlíků ze Sudet. Město bylo obsazeno hitlerovskou brannou mocí ve středu 15. března 1939. Den na to 16. března 1939 vznikl Protektorát Čechy a Morava. Celá země, včetně Zlína byla podřízena okupačnímu režimu.¹⁷

Významnou událostí byl dne 27.5.1942 atentát na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha. Ten byl proveden Josefem Gabčíkem a Janem Kubišem, jež byli součástí výsadkové skupiny Antrhopoid. Tímto atentátem chtěla exilová vláda a československý odboj dát najevo, že okupace je stále odmítána a lidé jsou odhodláni proti nacistické okupaci bojovat. Po této úspěšné akci byli atentátníci odhaleni a zemřeli. Nacisté podnikli následně razantní kroky v podobě vyhlášení stanného práva, kdy byly zřízeny tzv. stanné soudy. Jejich prostřednictvím byli ti, co byli k tomuto soudu předvedeni odsouzeni. Jednalo se zejména o trest smrti a odvedení do koncentračních táborů. Dne 9.6.1942 byla vyhlazena obec Lidice, a následně i Ležáky. Dodnes se jedná o symbol nacistického teroru.¹⁸

Ničivá pohroma zachvátila město nedlouho před koncem války 13.října 1944, kdy americké letectvo svrhlo na město několik bomb. Výsledkem byli dva mrtví. Obytné domy byly rozsáhle poničeny. Tuto událost však můžeme pokládat za předzvěst dalších náletů o zhruba měsíc později. Tento útok byl daleko ničivější a poškodil mnoho veřejných staveb jako například velké kino, areál Baťových závodů a nádraží.

Zlín byl osvobozen 2. května 1945. Vzhledem k tomu, že lidé cítili vděčnost vůči sovětským osvoboditelům, a přetrvávalo v nich poválečně nadšení, dočkala se KSČ značné podpory. Národní socialisté také nezůstali pozadu a v parlamentních volbách roku 1946 byli na druhém místě hned za komunisty.¹⁹ Výsledkem bylo 10 325 hlasů (38,1%) pro KSČ, 9 260 hlasů (34,2%) pro ČSNS, 3 855 hlasů (14,2%) pro ČSDSD a 3 683 (13,4%) pro ČSL.²⁰ Komunisté byli dosazováni do vedoucích pozic, nehledě na výsledky voleb. Ve Zlíně tomu nebylo jinak. Komunisté chtěli též zdiskreditovat celý baťovský systém i to co s ním jen

---

¹⁶ *Moderní dějiny* [online]. [cit. 2017-06-13]. Dostupné z: <http://www.moderni-dejiny.cz/clanek/mnichovskadohoda-29-9-1938>

¹⁷ POKLUDA, Zdeněk. *Sedm století zlínských dějin*. 2., dopl. a rozš. vyd. Zlín: Esprint: Nadace Tomáše Bati, 2006. s. 100-110

¹⁸ *Dějiny Československa (1918-1992)* [online]. [cit. 2017-06-20]. Dostupné z: <http://ksv.upol.cz/txt/DejinyCSR.pdf>

¹⁹ POKLUDA, Zdeněk. *Sedm století zlínských dějin*. 2., dopl. a rozš. vyd. Zlín: Esprint: Nadace Tomáše Bati, 2006. s. 69-110

²⁰ ZLIN.ESTRANKY.CZ. [online]. [cit. 2017-06-20]. Dostupné z: <http://www.zlin.estranky.cz/clanky/pele-mele-odkazy/boj-o-radnici---komunalni-politika-ve-zline-1908---1946--12-.html>

souviselo. Jan Antonín Baťa se začátkem války stal brazilským občanem. Právě v Brazílii se usadil a realizoval tam své další podnikatelské záměry. V následujících letech se obyvatelé snažili navrátit město do původního stavu. Bylo zřízeno Divadlo pracujících, dnes Městské divadlo, a rovněž Filharmonie pracujících, která dodnes funguje pod názvem Filharmonie Bohuslava Martinů.²¹ Město navštívil v červnu 1946 Klement Gottwald.

Dne 1. ledna 1949 se mění název města na Gottwaldov, které bylo rovněž hlavním městem Gottwaldovského kraje. Stalo se tak hlavně díky iniciativě místní komunistické organizace. Chtěli tím dát najevo, že Baťa již není symbolem města. Novým názvem podle prvního „dělnického“ prezident Klementa Gottwalda chtěli komunisté upozornit na důležitost KSC na politické scéně.²²

Se smrtí sovětského diktátora J. V. Stalina 5. 3. 1953, a následně smrtí Klementa Gottwalda 14.3. téhož roku se dočkaly komunistické státy pozornosti ze strany ostatních států, jelikož nebylo zcela jasné, jakým směrem se budou komunistické státy vzhledem k těmto událostem ubírat. Klementa Gottwalda, jenž byl prezidentem republiky po jeho smrti nahradil Antonín Zápotocký. Byla přijata socialistická ústava, která byla schválena v červenci roku 1960 a byl a rovněž přejmenování státu na Československou socialistickou republiku. 60. léta byla obdobím rozmachu československé kultury. Postupně se začala v KSC objevovat reformní část příznivců, která usilovat o demokratizaci. Tyto snahy se však setkaly s neúspěchem vzhledem k nastupující normalizaci.²³ Zlomem byla až Sametová revoluce 17. listopadu 1989.²⁴ Do města se vracela demokracie a navazovalo se tak na západní svět. Lidé se mohli opět navrátit ke svým tradicím, vlastnictví a též podnikání. K tomu účelu sloužili restituce, odstátnění a privatizace.²⁵

Městu byl navrácen jeho původní název Zlín 1. ledna 1990. Díky změně režimu se mohly ve stejném roce konat první demokratické volby do zastupitelstva od roku 1946. Rozvíjelo se i školství a v roce tak 2000 tak byla založena Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. O šest let později byl položen základní kámen nového Kongresového a univerzitního centra, které bylo slavnostně otevřeno 29. září 2010.²⁶

---

²¹ Zlín – Oficiální stránky statutárního města Zlína. [online]. [cit. 2017-04-18]. Dostupné z: <https://www.zlin.eu/historicka-data-cl-65.html>

²² NOVÁK, Martin. [online]. [cit. 2017-06-20]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/pred-60-lety-zmizel-zlin-z-mapy-zrodil-se-gottwaldov/r~i:article:626076/?redirected=1497390964>

²³ *Dějiny Československa (1918-1992)* [online]. [cit. 2017-06-20]. Dostupné z: <http://ksv.upol.cz/txt/DejinyCSR.pdf>

²⁴ TOTALITA.CZ [online]. [cit. 2017-06-01]. Dostupné z: http://www.totalita.cz/1989/1989_11.php

²⁵ POKLUDA, Zdeněk. *Sedm století zlínských dějin*. 2., dopl. a rozš. vyd. Zlín: Esprint: Nadace Tomáše Bati, 2006. s. 113–116

²⁶ *Turistický informační portál města Zlína* [online]. [cit. 2017-06-01]. Dostupné z: <http://www.ic-zlin.cz/24958->

1.1. Vznik Masarykových škol

F. L. Gahura, zprvu sochař, později se stal rovněž architektem, se z velké části zasloužil spolu s Janem Kotěrou o podobu starého Zlína. Některé z jeho budov dodnes existují (například budova radnice). Gahurův plán byl plánem zástavby města Zlína, který byl zveřejněn roku 1927.²⁷ Zahrnoval v sobě i trojkřídlou školní budovu. Stavba se ještě téhož roku začala realizovat, a to v místech zvaných Strhanec. Zajímavé na tomto návrhu byla jeho originalita, kterou upoutávala konstrukce skládající se z betonu a cihel. Tato kombinace byla již dříve realizována zejména na továrních budovách ale i jiných funkčních objektech ve městě. Školní komplex byl pojmenován, jak již název této kapitoly napovídá, „Masarykovy školy“. Byl otevřen roku 1928.²⁸

Škola byla postavena v půdorysu tvaru písmene „U“. Zajímavé bylo řešení prosvětlení objektů, a to díky úsporným nosným sloupům, které byly umístěny vertikálně a průběžně propojovány se sloupy cihelnými.²⁹ V meziválečném období se jednalo o jedno z živých center, které získávalo svůj charakter nejen díky architektonickému provedení, ale i aktivitou, která se ve škole stala nedílnou součástí všedních dní. Zanedlouho přibyla ke komplexu také aula a tělocvična, a nakonec tak vznikla celá školní čtvrť. Její nedílnou součástí bylo posléze také hřiště a koupaliště.

Únorový převrat v roce 1948 byl ve znamení změn, a proto se musela škola oprostít od svého názvu „Masarykovy školy“, i když samotní občané jim takto říkali i nadále. Určitou dobu zde působilo i gymnázium.³⁰ Po téměř šedesáti letech, kdy budova sloužila ke školnímu vzdělání, musela být z důvodu problémů s betonovými částmi zbourána. Demolice probíhala postupně během let 1987-1988. Snahy uchovat Gahurův koncept budov byly neúspěšné. Na místě však bylo postaveno Kongresové centrum, které je chloubou města dodnes.³¹

---

historicky-prehled

²⁷ <http://www.zlin.estranky.cz/clanky/spolupracovnici/frantisek-lydie-gahura---mestsky-architekt.html>

²⁸ POKLUDA, Zdeněk. *Zlín*. Vyd. 1. Praha; Litomyšl: Paseka, 2008. 103 s., [56] s. obr. příl. Zmizelá Morava. s. 86-88

²⁹ *Zlín – Oficiální stránky statutárního města Zlína*. [online]. [cit. 2017-04-19]. Dostupné z: <https://www.zlin.eu/masarykova-skola-1928-cl-342.html>

³⁰ POKLUDA, Zdeněk. *Zlín*. Vyd. 1. Praha; Litomyšl: Paseka, 2008. 103 s., [56] s. obr. příl. Zmizelá Morava. s. 86-88

³¹ *Zlín – Oficiální stránky statutárního města Zlína*. [online]. [cit. 2017-04-19]. Dostupné z: <https://www.zlin.eu/masarykova-skola-1928-cl-342.html>

2. Zlínské střední školství

Úlohou středních škol je poskytnout lidem střední vzdělání návazné na základní školství, a připravovat tím studenty na budoucí výkon povolání, či k dalšímu vzdělávání. Na střední školu mohou být přijati žáci, kteří ukončili devátý ročník základní devítileté školy, nebo rovněž žáci víceletých gymnázií. V České republice existují různé druhy středních škol, a to gymnázia, střední odborné školy, konzervatoře, střední odborné učiliště.

V okrese Gottwaldov existovaly počátkem 20. století školy, které poskytovaly středoškolské vzdělání. Přímou ve městě Gottwaldově se v letech 1970-1982 jednalo o čtyři středních odborné průmyslové školy, jednu střední odbornou ekonomickou školu, jednu střední odbornou zdravotnickou školu, dvě střední školy pro pracující, jednu střední školu pro mládež vyžadující zvláštní péči, tři střední odborná učiliště a jedno gymnázium.³²

Za první náznak vzniku zlínského středního školství můžeme považovat vznik *Baťovy školy práce* v roce 1925. To však nebyla střední škola v pravém slova smyslu, jelikož se nejednalo o instituci, která by náležela ministerstvu školství, nýbrž primárně sloužila potřebám firmy Baťa. Za nejstarší střední školu jako takovou ve Zlíně považujeme Gymnázium. Podmínky vzniku gymnázia a škol technického zaměření však byly odlišné. Postupně vznikaly další typy škol, ať už se jednalo o školy soukromé, státní, či odborné.

Ve městě se v současnosti nachází široké spektrum zaměření středních škol od zdravotnického, přes podnikatelské až po pedagogické zaměření. Stále se však pokračuje v určité tradici, která zde byla vytvořena firmou Baťa a která byla dále obohacena o další neméně podstatné střední školy. Koncem 20. století se počet škol ve Zlíně zvýšil. V současné době se zde nachází jedenáct středních škol. V tabulce číslo jedna v příloze se nachází celý seznam společně s typem a adresou školy. Z této tabulky je rovněž patrná rozmanitost zaměření středních škol ve Zlíně.³³

2.1. Obchodní akademie Tomáše Bati a Vyšší odborná škola ekonomická Zlín

Tato střední škola vznikla 14. července 1937 pod názvem *Obchodní akademie Tomáše Bati pro zahraniční obchod ve Zlíně*. Výuka zde tedy začala probíhat ve školním roce 1937/1938. Škola úzce spolupracovala s firmou Baťa, která měla na střední školství ve Zlíně velký vliv. Umožňovala mladým lidem vystudovat obchodní akademii i při práci

³² *Rozvoj školství okresu Gottwaldov v letech 1970-1982*. Gottwaldov: Okresní oddělení Českého statistického úřadu v Gottwaldově, 1982. s. 1-20

³³ STREDNISKOLY.CZ [online]. [cit. 2017-04-11]. Dostupné z: <https://www.stredniskoly.cz/>

ve firmě, a dávala tak i možnost připravit absolventy na vysokoškolské studium. Hlavní sepětí těchto dvou subjektů bylo na základě výuky a praxe. Právě proto byli vyučující v kontaktu s firmou, a to pozitivně ovlivňovalo úroveň výuky a propojení její teoretické stránky se stránkou praktickou. V prvním školním roce měla škola 12 tříd, ve kterých bylo umístěno celkem 418 žáků.³⁴

Plynulý rozvoj školy narušila okupace, kdy byl narušen chod školy, která musela být dokonce v roce 1944 zavřena. Učitelé byli mnohdy pronásledováni a hrozil jim vyhazov ze školy.³⁵ Během tohoto období zemřeli v důsledku okupace i někteří lidé spjatí s obchodní akademií, a to profesor Ivan Veselý a žáci Ludvík Randýsek a Jaroslav Pavlíček.

Škola byla původně umístěna v jedné z budov školní čtvrti. Po osvobození se škola dočkala své vlastní budovy, kde se v srpnu roku 1945 začalo vyučovat. Škola se snažila rozvíjet hlavně v oblasti večerního studia a vznikla též větev zahraničního obchodu. V 50. letech byla škola přejmenována, a to na *Vyšší hospodářskou školu*. Pro toto období bylo charakteristické určité nepochopení a taktéž podceňování ekonomického školství jako takového. Situace se změnila v 60. letech, kdy nastalo určité oživení školství tohoto druhu. To potvrzuje i fakt, že prostory stávající budovy nedostačovaly potřebám školy. Nedostatek tříd byl prozatím řešen výukou v prostorách jiných institucí, a rovněž zřizováním odloučených tříd v různých částech okresu. Škola byla v roce 1960 přejmenována na *Střední školu ekonomickou*. Přístavbou nové budovy v 80. letech byly prostorové podmínky školy zlepšeny. Stejně tak se zlepšovaly i podmínky studia pro žáky, kterým byl poskytován kurz výchovy k rodičovství, kurz práva a kurz ekonomiky. Škola se snažila přizpůsobit výuku tak, aby vedla k žáky k všestrannosti. Někteří měli také možnost získat řidičský průkaz při studiu, čemuž sloužil nepovinný předmět řízení motorových vozidel. Škola také věnovala svou pozornost podpoře mimoškolních aktivit. Co se počtu žáků týče, velký vzestup škola zaznamenávala od školního roku 1977/78, kdy počet dálkových studentů vzrostl na 380 a počet prezenčních studentů na 510. Tento počet nadále vzrůstal do září roku 1980, kdy počet studentů denního studia dosáhl počtu 700. Počet dálkových studentů byl oproti tomu 400. Od tohoto školního roku, kdy byl počet studentů nejvyšší, se začal počet žáků snižovat. Posléze se úbytek zastavil a počet žáků začal stagnovat.³⁶

---

³⁴ *50 let Střední ekonomické školy Gottwaldov*. Gottwaldov: Stř. ekon. škola, 1988. s. 13

³⁵ *Obchodní akademie Tomáše Bati a Vyšší odborná škola ekonomická Zlín* [online]. [cit. 2017-05-3]. Dostupné z: <http://www.oazlin.cz/25132-historie-skoly>

³⁶ *50 let Střední ekonomické školy Gottwaldov*. Gottwaldov: Stř. ekon. škola, 1988. s. 13-23

V roce 1991 se název školy změnil na *Obchodní akademii*. Spolu s tímto názvem získala škola též další práva, jelikož se stala samostatným právním subjektem, a mohla tak dále formovat a profilovat v rámci obsahu výuky. V následujících letech se tedy zaměřuje na tři směry, a to marketing, administrativu a finance. Rovněž vzniká i vyšší studium, které bylo novou formou studia umožňovanou na této škole. První studenti mohli do vyšší formy studia nastoupit v září 1992. O rok později rozšířila škola svůj název, a to na *Obchodní akademii Tomáše Bati Zlín*. Název se tak ve zkrácené formě přiblížil názvu z období samotného vzniku školy.

Zajímavostí je počet absolventů této střední školy od jejího založení. V současnosti se počet absolventů pohybuje kolem 12 000. Studenti nacházejí uplatnění hlavně v podnicích, peněžních ústavech nebo například veřejné správě či službách.³⁷

2.2. Střední průmyslová škola Zlín

Původně škola fungovala jako *Odborná škola strojnická*, která byla založena v průběhu školního roku 1933-1934. Jednalo se o čtyřletou střední školu. *Střední průmyslová škola Zlín* vznikla stejně jako *Obchodní akademie* na popud poptávky průmyslového školství firmou Baťa. Podmínky vzniku byly odlišné od jiných středních škol. Zpočátku se jednalo pouze o večerní kurzy, které se konaly v jedenácté administrativní budově bez svolení školských orgánů. Později byla výuka přesunuta do prostor Masarykových škol. V roce 1925 schválilo ministerstvo školství a národní osvěty otevření závodní odborné školy obuvnické firmy Baťa. Absolutorium na této škole bylo uznávaným pouze ve firmě Baťa. Sídlem školy byl zprvu závodní klub. Dne 23.8. 1933 byl schválen návrh firmy, ve kterém žádala ministerstvo školství a národní osvěty o rozšíření stávající školy. Návrhu bylo vyhověno, a díky výnosu čj. 89334/33- 111/2, byla tak vytvořena čtyřletá *Odborná škola strojnická s právem veřejnosti*.³⁸

O čtyři roky později bylo povoleno zřízení *Průmyslové školy ve Zlíně* s oddělením strojnickým, obuvnickým a chemickým. Každé z těchto odvětví bylo rozděleno do tří stupňů, a to na odbornou školu, mistrovskou školu a vyšší průmyslovou školu.³⁹ Po absolvování odborné školy byl posun do dalšího stupně vzdělání omezen na ty nejlepší žáky. Ti museli uspět

---

³⁷ *Obchodní akademie Tomáše Bati a Vyšší odborná škola ekonomická Zlín* [online]. [cit. 2017-05-3]. Dostupné z: <http://www.oazlin.cz/25132-historie-skoly>

³⁸ *50 let střední průmyslové školy strojnické v Gottwaldově : Střední průmyslová škola v Gottwaldově 1933 - 1983*. Gottwaldov : SPŠ Gottwaldov, 1983 : (MTZ Gottwaldov). 8-10

³⁹ *Almanach Střední průmyslové školy chemické v Gottwaldově při příležitosti 50. výročí založení*. Gottwaldov: SOŠ chemická, 1987. s. 11-12

u zkoušek z matematiky, jazyka českého, fyziky a mechaniky. Zatímco výuka odborné školy měla sídlo na Štefánikově ulici, navazující stupně vzdělání sídlily v budově dnešního Gymnázia TGM. Maturitu bylo na škole možné získat po absolvování vyšší odborné školy. Výuka se vzhledem k pracovní době konala odpoledne, večer a celou sobotu. Rozvoj školy zapříčinil nárůst studentů a s ním také nárůst počtu studijních oborů, který se postupně rozšířil na sedm. Na škole se tedy bylo možné vzdělávat v následujících oborech: stavebním, strojírenském, obuvnickém, elektrotechnickém, pletářském, chemickém a koželužském. Následně v období okupace přibyl obor textilní a stolařský.

Situace se však změnila po válce, kdy byl počet oborů značně redukován. Některé z nich byly přemístěny do jiných měst, jiné byly zrušeny. Začala se rovněž stavět budova nové školy, jelikož staré prostory již nebyly dostačující jak počtově tak funkčně pro praktickou výuku. Nového sídla se škola dočkala dne 30.8.1974, kdy byla budova slavnostně otevřena. Nacházela se na třídě Tomáše Bati, kde působí dodnes. Formy studia se také měnily. Večerní studium bylo nahrazováno dálkovým studiem. Studijní obory se rozšířily o elektro obory.

Se změnou oborů, které se na škole vyučovaly, se škola přejmenovala ze strojnické na *Střední průmyslovou školu*. Stalo se tak 1.9.1980. V následujících letech se škola dále modernizovala. Zlepšovalo se její technické vybavení a začala se používat počítačová technika. Od roku 1994 byla rozšířena nabídka oborů o technické a ekonomické lyceum. Škola však stále čekala na své další rozšíření, kterého se o čtyři roky později dočkala, jelikož tohoto roku započaly stavební práce spolu s rekonstrukcí stávající budovy.

V září 2000 byla škola sloučena se *Střední průmyslovou školou stavební* pod jeden právní subjekt, který nesl název *Střední průmyslová škola Zlín, tř. Tomáše Bati 4187*. Škola později modernizovala své vybavení pomocí zapojení do projektů, díky kterým získala finanční podporu k modernizaci odborných učeben. Rekonstrukce školní budovy byla dokončena v srpnu 2002. V současnosti má škola 36 tříd, ve kterých je umístěno celkem 924 žáků. Počet pedagogických pracovníků je 81 a nepedagogických 32.⁴⁰

Škola také podporuje různé vzdělávací aktivity pro studenty. Pořádá adaptační kurzy a autorská čtení. Podporuje žáky v návštěvě Městského divadla, a každoročně jim pomáhá zařizovat zvýhodněné předplatné. Rovněž založila Nadační fond SPŠ Zlín a podporuje vedení studentského časopisu. Organizuje výměnné pobyty žáků se školou v Belgii, pořádá lyžařské

---

⁴⁰ *Střední průmyslová škola Zlín* [online]. [cit. 2017-05-17]. Dostupné z: <http://www.spszl.cz/modules/wfchannel2/>

kurzy v Itálii.⁴¹

2.3. Střední průmyslová škola polytechnická – Centrum odborné přípravy Zlín

Původně se jednalo o školu, která také vzešla z Baťovy školy práce. Škola se ztotožňovala s názorem Bati, který byl zastáncem toho, že celý život je škola a nejlepším učitelem je práce. Roku 1926 se zahájila stavba internátu pro potřeby žáků školy. Ti byly nazýváni termínem „Mladí muži“ jelikož zpočátku škola poskytovala vzdělání pouze chlapcům. Ve škole se učili korespondenci, počty, účetnictví a rovněž strojní a elektrotechnické nauky. Nechyběla také výuka jazyků, a to jak němčiny, tak angličtiny. Ve školním roce 1931/1932 měla škola kolem 1500 studentů. Jednalo se o studenty strojního, stavebního, chemického a obuvnického oboru. Učitelství sbor se skládal z 65 učitelů. Právě v roce 1932 vyšly ze školy první absolventky *Baťovy školy* pro dívky. Škola má stejné kořeny jako *Střední průmyslová škola*, pouze vznikala v jiném odvětví.⁴²

Důležitým momentem byl po válce vznik Střediska pracujícího dorostu. V roce 1952 bylo přejmenováno na Středisko státní pracovní zálohy. Garantem tohoto střediska byly n. p. Závody přesného strojírenství Zlín. Vznikly zde tyto obory: mechanik číslicově řízených strojů, obráběč kovů a mechanik seřizovač. Od roku 1990 se škola nazývaná *Střední odborné učiliště strojnické* stala samostatným právním subjektem. Vedení školy však chtělo změnit strukturu vzdělání na této škole tak, aby poskytla kvalitní vzdělání, které by mělo konkurovat ostatním oborům ve Zlíně. Proto vznikl v roce 1992 obor asistent podnikatele. O rok později získala škola statut integrované střední školy. To znamenalo i změnu názvu na *Integrovanou střední školu technickou*. Studenti mají možnost vybrat si z nabídky oborů strojírenských, elektrotechnických, ekonomických a polygrafických. Součástí toho, co škola nabízí, jsou i rekvalifikace, speciální kurzy a nástavbová studia.

Druhá linie vzniku *Střední průmyslové školy polytechnické* je *Průmyslová škola kožařská*, která stála na samotném počátku školy. Vznikla jako jedno z odvětví *Baťovy školy práce*, která vznikla roku 1925. Přímou pod názvem *Průmyslová škola kožařská* škola fungovala od roku 1953-1961, kdy se její název změnil na *Střední průmyslovou školu kožařskou*. Jednalo se o školu, kterou ve své dvouleté formě absolvovalo téměř 500 učňů. Do navazující mistrovské školy byli vybráni jen ti nejlepší. Zpočátku se jednalo v průměru o 80-100 žáků. Na vyšší

---

⁴¹ *Střední průmyslová škola Zlín* [online]. [cit. 2017-05-17]. Dostupné z: <http://www.spszl.cz/modules/wfchannel2/>

⁴² *Střední průmyslová škola polytechnická – Centrum odborné přípravy*. [online]. [cit. 2017-05-22]. Dostupné z: <https://www.spspzlin.cz/skola/z-historie-skoly/>

školu, která byla dvouletá byla vybrána zhruba polovina, která právě na vyšší škole mohla získat maturitu. Stejně jako ostatní obory *Baťovy školy práce* byla i *Střední průmyslová škola kožařská* zaměřena na sepětí výuky s praxí. Po absolvování školy tak měli studenti osvojen jak systém přípravy výroby, tak pomocné výroby a dokázali zastat práci i v hlavní výrobě. Tímto konceptem si osvojili práci, kterou zastávají pracovníci na vyšších funkcích ve firmě již v mladém věku, a získali tak při opuštění školské půdy kvalifikaci v oboru na různých postech.⁴³

Střední průmyslová škola kožařská v Gottwaldově fungovala pod tímto názvem do roku 1990 kdy byla přejmenována v důsledku změny názvu města na *Střední průmyslovou školu kožařskou ve Zlíně*. Mezi původní studijní zaměření patřily obory: výroba obuvi a výroba galanterního zboží. K těmto přibyly v roce 1993 obory: administrativa ve výrobě obuvi, administrativa ve výrobě obuvi a galanterního zboží, výroba galanterního zboží a zpracování usní, plastů a pryže.

Postupně se otevíraly další obory hlavně ve spolupráci s *Vyšší odbornou školou ekonomickou*. V roce 2005 byla škola přejmenována na *Střední průmyslovou školu technologickou Zlín*, jelikož se zaměření školy zaměřilo i na plastikářský a gumárenský průmysl. O dva roky později vznikla *Integrovaná střední škola technická – Centrum odborné přípravy Zlín*, která se sloučila právě s *Integrovanou školou technologickou* a Domovem Mládeže TGM. Tím dostala i nový název *Střední průmyslová škola polytechnická – centrum odborné přípravy Zlín*.⁴⁴

---

⁴³ *40 let Střední průmyslové školy kožařské*. Gottwaldov: Střední průmyslová škola kožařská v Gottwaldově, 1977. s. 3

⁴⁴ *Střední průmyslová škola polytechnická – Centrum odborné přípravy*. [online]. [cit. 2017-05-22]. Dostupné z: <https://www.spspzlin.cz/skola/z-historie-skoly/>

3. Gymnaziální školství ve Zlíně

Zlín v současnosti disponuje dvěma gymnázii, a to *Gymnázium a jazykovou školou s právem státní jazykové zkoušky Zlín* a *Gymnázium Zlín – Lesní čtvrť*. Obě tyto instituce jsou svou historií úzce spjaty, jelikož vznikly ze *Spolkového reálného gymnázia ve Zlíně*. Gymnázium a jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky se odtrhlo od stávajícího gymnázia až v roce 1992 a od tohoto roku se jedná o samostatný subjekt. Místa, ve kterých působily či dodnes působí, mají stejně jako obě střední školy svou určitou sounáležitost s oběma gymnázii.

3.1. Gymnázium Zlín-Lesní čtvrť

Gymnázium bylo založeno pod názvem *Spolkové reálné gymnázium ve Zlíně*. Bylo otevřeno dne 1.9. 1936.⁴⁵ Samotní vedení města bylo proti zřízení této samostatné střední školy. Ostré odmítání později vystřídal souhlas zejména po zřízení samostatného zlínského okresu. Vzrostl rovněž počet obyvatel a požadavky z jejich řad k umožnění vzdělání jejich dětí tím značně zesílily. Počet mládeže stoupal a situace se tak stala neudržitelnou. Proto muselo být 13.6. 1936 ministerstvem školství a národní osvěty vydáno povolení k otevření gymnázia.

Na jejím počátku se jednalo o soukromou školu s vysokým školným, která byla umístěna v jedné z budov Masarykových škol, které v dnešní době již neexistují.⁴⁶ Budova se nacházela u sochy T. G. Masaryka, která dodnes zdobí centrum Zlína.⁴⁷ O rok později bylo přemístěno do budovy Studijního ústavu ve Zlíně. Dnes se jedná o budovu Policie ČR.⁴⁸

Prvním ředitelem školy se stal Alois Vaňura. Bral svou funkci velmi vážně. Chtěl vybudovat gymnázium ve Zlíně podle jeho představy ideální střední školy.⁴⁹ Při otevření gymnázia měl proslov, ve kterém zmínil důležitost vzniku ústavu právě ve Zlíně, jehož průmyslové prostředí světového věhlasu bylo základem k jeho vytvoření.⁵⁰

Škola se posléze dále rozšiřovala a poskytovala tak prostory pro praktickou výuku přírodovědných disciplín. Zřízení laboratoří pro chemii, fyziku bylo výrazným krokem

---

⁴⁵ GYMZL.CZ. [online]. [cit. 2017-04-11]. Dostupné z: <http://www.gymzl.cz/24815-z-historie-skoly>

⁴⁶ *Almanach vydáný k 25. výročí založení střední školy v Gottwaldově: 1936-1961*. Gottwaldov: 1. střední všeobecně vzdělávací škola v Gottwaldově, 1961. s. 7

⁴⁷ Zlínská architektura. <http://www.architekturazlin.cz/socha-tgm>

⁴⁸ GYMZL.CZ. [online]. [cit. 2017-04-11]. Dostupné z: <http://www.gymzl.cz/24815-z-historie-skoly>

⁴⁹ *Almanach vydáný k 25. výročí založení střední školy v Gottwaldově: 1936-1961*. Gottwaldov: 1. střední všeobecně vzdělávací škola v Gottwaldově, 1961. s. 8

⁵⁰ *10 let zlínského spolk. reálného gymnasia: [výroční zpráva 1946-47]*. Ve Zlíně: Spolkové reálné gymnasium, 1947. s. 3

ke zlepšení úrovně výuky. V březnu roku 1940 byla škola opět přesunuta, a to do budovy dnešního Domu kultury. Škola se tehdy skládala ze sedmi učeben, tří kabinetů, ředitelny a sborovny.⁵¹

Do plynulého rozvoje školy zasáhly až neblahé události let 1938-1939 a rovněž druhá světová válka. V roce 1938 bylo zabráno pohraniční území a následujícího roku byl zřízen protektorát Čechy a Morava. Posléze začali za okupace být vylučováni studenti ze škol. Jejich počet rostl a s bleskovým vítězstvím nad Polskem a Francií nabývali okupanti sebejistoty. Ta se projevila i ve vydávání dalších výnosů, mezi které patřilo složení slibu vůdci říše, protižidovské akce, které omezovaly jak studium, tak jejich veřejný život.⁵² Zároveň byla zakázána výuka dějepisu v na školách z důvodu toho, že učitelé nedostatečně propagovali „říšskou myšlenku“. Tento zákaz však neměl dlouhého trvání, a dějepis se vrátil o zhruba rok později v roce 1942, i když v okleštěné podobě vyhovující požadavkům nacistických okupantů.⁵³

V červnu roku 1941 se uskutečnily první maturitní zkoušky, kdy pět studentů prospělo a devět prospělo s vyznamenáním. S koncem školního roku 1941/1942 bylo zakázáno opakovat třídu, zároveň byla vyloučena spousta žáků. Jednalo se o čtvrtinu žáků z kvarty a pětinu žáků z kvinty a sexty.⁵⁴ V období heydrichiády skládalo maturitu 23 studentů, z toho 10 žáků s vyznamenáním. Avšak 5 z nich povinně propadlo. Předseda komise totiž dorazil ke zkouškám dospělosti s příkazem, že jedna pětina žáků musí propadnout. To znamenalo to, že i žáci s dobrým prospěchem byli u maturity „potopeni.“⁵⁵ Škola byla 20.11.1944 kvůli náletům anglo-amerických letadel poškozena. V důsledku toho se vyučování muselo nouzově přesunout do budovy obecné školy na Zálešné. Od ledna 1945 však měla škola opět své místo v budově číslo tři Baťových závodů. Dnes se jedná o budovu patřící k Univerzitě T. Bati.

Po již zmíněných náletech byli studenti gymnázia povoláni ke kopání zákopů.⁵⁶ Konec války byl neodvratně tady, a po tomto bombardování připravovali občané Zlína na prvního máje

---

⁵¹ GYMZL.CZ. [online]. [cit. 2017-04-11]. Dostupné z: <http://www.gymzl.cz/24815-z-historie-skoly>

⁵² *Almanach vydaný k 25. výročí založení střední školy v Gottwaldově: 1936-1961*. Gottwaldov: 1. střední všeobecně vzdělávací škola v Gottwaldově, 1961. s. 8-10

⁵³ https://books.google.cz/books?id=JLyCCgAAQBAJ&pg=PT14&lpg=PT14&dq=z%C3%A1kaz+v%C3%BDuky+d%C4%9Bjepisu&source=bl&ots=0Fa--3TvoO&sig=CRPtJiWbtAiweS_IVI9VNNLb-cE&hl=cs&sa=X&ved=0ahUKEwjOyufwps7UAhVPKFAKHZiYCW6AEIXDAJ#v=onepage&q=z%C3%A1kaz%20v%C3%BDuky%20d%C4%9Bjepisu&f=false

⁵⁴ *10 let zlínského spolku. reálného gymnasia: [výroční zpráva 1946-47]*. Ve Zlíně: Spolkové reálné gymnasium, 1947. s. 9

⁵⁵ *50 let gymnázia Gottwaldov*. Gottwaldov: Gymnázium v Lesní čtvrti, 1986. s. 17

⁵⁶ *Gymnázium na Lesní čtvrti ve Zlíně 1936-2001: almanach*. Zlín: Gymnázium Zlín, 2001. 167 s. 15

sklepy, kde plánovali přečkat boje o město. Dne 2. května 1945 byl kryt využit právě při útocích na město. Později téhož dne se konaly oslavy na počest osvobození.⁵⁷

Do školy se začali vracet žáci, kteří ji museli kvůli režimu opustit. Další stěhování školy následovalo hned záhy, a to v říjnu roku 1945. Gymnázium značně rozrostlo a počet studentů se vyšplhal na 605. Nové umístění bylo v dnešní budově *Obchodní akademie*.⁵⁸ Ve školním roce 1945/1946 přijímala škola žáky bez přijímací zkoušky, a tak otevřela dveře všem, kteří chtěli studovat. S přibývajícím počtem žáků úměrně přibýval počet učitelů a též výpomocných učitelů. Škola oslavila své desetileté trvání v červnu 1946 mohutnými oslavami.

Půda školy poskytovala zázemí různým kroužkům a aktivitám, které vedli samotní učitelé. Školní orchestr byl jedním z nich. Vznikl v roce 1941 a za deset let trvání školy se rozrostl na 50 členů, a to pod vedením Lubomíra Vaška. Pozadu nezůstal ani pěvecký smíšený sbor pod záštitou Bohuslava Záruby, ten byl dvakrát větší než školní orchestr. Nutno podotknout, že jsou součástí kulturního života a mimoškolních aktivit studentů dodnes.⁵⁹

Počátkem roku 1948 byla škola zestátněna.⁶⁰ Dne 1.1.1949 se Zlín stal Gottwaldovem a zároveň byla zahájena první pětiletka. Osnovy na škole byly změněny a kladl se důraz především na prohloubení propojení mezi životem a školou. Právě toto spojení mělo mít za následek správnou výchovu mládeže. Součástí toho byly brigády, ať už se jednalo o kulturní, zemědělské, pracovní na vesnicích, stavební či práce žáků v Baťových závodech. Jednalo se o budovatelskou práci, kterou se škola snažila vychovávat žáky k vytvoření vztahu k práci a k samotným pracujícím.⁶¹

O dva roky později byla v říjnu škola přejmenována na *Gymnázium Dukelských bojovníků*. Gymnázium se snažilo připravit žáky správně tak, aby mohli ve studiu pokračovat na vysokých školách. Problém byl ale v tom, že ne všichni žáci chtěli ve studiu na vysoké škole pokračovat. Tito studenti, kteří již dále ve studiu nepokračovali, se uplatňovali především v administrativě, jelikož jim manuální práce v závodech připadala podřadná vzhledem k jejich dosaženému vzdělání.⁶²

---

⁵⁷ *Almanach vydaný k 25. výročí založení střední školy v Gottwaldově: 1936-1961*. Gottwaldov: 1. střední všeobecně vzdělávací škola v Gottwaldově, 1961. s. 12

⁵⁸ GYMZL.CZ. [online]. [cit. 2017-04-11]. Dostupné z: <http://www.gymzl.cz/24815-z-historie-skoly>

⁵⁹ *Almanach vydaný k 25. výročí založení střední školy v Gottwaldově: 1936-1961*. Gottwaldov: 1. střední všeobecně vzdělávací škola v Gottwaldově, 1961. s. 13

⁶⁰ *Gymnázium na Lesní čtvrti ve Zlíně 1936-2001: almanach*. Zlín: Gymnázium Zlín, 2001. s. 15

⁶¹ *50 let gymnázia Gottwaldov*. Gottwaldov: Gymnázium v Lesní čtvrti, 1986. s. 19

⁶² *Almanach vydaný k 25. výročí založení střední školy v Gottwaldově: 1936-1961*. Gottwaldov: 1. střední všeobecně vzdělávací škola v Gottwaldově, 1961. s. 14-15

Škola následně nabízela další formy studia jako jednoroční kurzy, dálkové, externí a večerní forma studia. 1.9. 1953 bylo gymnázium přemístěno do budovy Masarykovy školy.⁶³ Téhož roku byl přijat nový školský zákon, se kterým přišla i změna struktury školství. Byl zaveden typ základní povinné střední školy pro mládež, jež byla osmiletá.⁶⁴ Jednalo se o školu pro děti ve věku 6-14 let. Jejím účelem bylo poskytnout základní všeobecná vzdělání a rovněž polytechnický základ, který byl nutný pro výkon profese, pokračování na odborné škole nebo vyšší škole. Dalším typem byla střední škola jedenáctiletá, kdy její poslední 3 ročníky byly výběrové. Hlavním důvodem změny byla lepší návaznost a kvalifikovanost studentů pro následný profesní život.⁶⁵

Právě díky školské reformě se gymnázium stalo jedenáctiletou střední školou. Škola se dále rozrůstala a o čtyři roky později se stala školou o 39 třídách, které v součtu poskytovaly vzdělání 1313 studentům. V září roku 1958 se škola rozdělila na dvě části, druhá z nich se nacházela na Bartošově čtvrti. Přesně o rok později se doba studia kvůli přijetí nového školského zákona prodloužila na 12 let. V září roku 1951 byla škola přejmenována na *Střední všeobecně vzdělávací školu*, a též přemístěna na Lesní čtvrt'. Začala se více profilovat jako škola výběrová. Postupně se zde budovaly laboratoře přírodovědných předmětů, ve kterých začala probíhat výuka. Nacházely se zde kulturní spolky, a to: pěvecký sbor, dramatický nebo recitační soubor. V roce 1968 se název školy navrátil zpět ke gymnáziu.⁶⁶ Rovněž byli poprvé v tomto roce přijati první studenti, kteří studovali čtyřletý obor. Výuka byla rozdělena do dvou větví výuky. Tři třídy byly přírodovědného zaměření a jedna třída byla třídou humanitní.

V období normalizace byli někteří učitelé nuceni odejít ze svých funkcí, a tím tak opustit školu. Zároveň vznikl SSM, Socialistický svaz mládeže. Učitelé museli absolvovat politické školení. V roce 1974 se počet studentů snížil na 700. Studenti se zapojovali do mnohých aktivit jako byly sportovní soutěže, olympiády v matematice, chemii, češtině, fyzice a biologii.⁶⁷

V následujících letech se uskutečnila generální oprava budovy včetně přístavby nových učeben pro výuku jazyků, počítačové učebny a přírodovědné posluchárny. Následovalo otevření nového pavilonu biologie, chemie, fyziky. Studenti s rokem 1983 začínají nacvičovat spartakiádu, která se konala v roce 1985. O rok později dne 10.10.1986 se konaly oslavy na

---

⁶³ GYMZL.CZ. [online]. [cit. 2017-04-11]. Dostupné z: <http://www.gymzl.cz/24815-z-historie-skoly>

⁶⁴ Státní okresní archiv Zlín, fond Střední všeobecně vzdělávací škola v Gottwaldově, inventář (1935) 1936–1971 (1973)

⁶⁵ *Almanach vydáný k 25. výročí založení střední školy v Gottwaldově: 1936-1961*. Gottwaldov: 1. střední všeobecně vzdělávací škola v Gottwaldově, 1961. s. 15-16

⁶⁶ *Gymnázium na Lesní čtvrti ve Zlíně 1936-2001: almanach*. Zlín: Gymnázium Zlín, 2001. s. 15-17

⁶⁷ *50 let gymnázia Gottwaldov*. Gottwaldov: Gymnázium v Lesní čtvrti, 1986. s 26-30

počest 50. výročí založení školy. Byl vydán almanach tohoto gymnázia. O tři roky později bylo zrušeno ideové politické vzdělávání učitelů a v květnu 1990 proběhly první maturity po revoluci. V tomto roce mohli také na gymnázium nastoupit první žáci osmiletého studia.

Dále gymnázium navázalo styky s gymnáziem ve Vídni, a tak se dostali na školu první lektoři anglického jazyka vůbec. Vzhledem k výuce cizích jazyků musely vzniknout nové prostory vhodné pro jejich výuku. Tomu byl určen čtvrtý pavilon, který byl záhy opraven. Zprvu zde byly zřízeny učebny pro výuku anglického jazyka a postupně vznikly odborné třídy i dalším světovým jazykům, jako francouzštině, němčině. Následně se budovaly učebny i pro další předměty jako například výtvarná výchova. Vystavěna byla rovněž školní knihovna.⁶⁸

V roce 1993 byla zprovozněna učebna APPLE pro počítačovou grafiku, zanedlouho také multimediální učebna. Následující rok byla založena nadace Gymnázia Zlín. V této době se zahájila též rozšířená výuka německého jazyka, včetně skládání zkoušek v rámci Německého jazykového diplomu. Škola se v následujících letech účastnila Majálesu a různých soutěží studentů. Odborné učebny se dále budovaly a Nadace Gymnázia Zlín se přejmenovala na Nadační fond Gymnázia Zlín, Lesní čtvrť 1364. V roce 2001 bylo rozhodnuto o rozsáhlé celkové rekonstrukci gymnázia. Začaly se postupně budovat nové pavilony v areálu školy.

V následujících letech se dostalo RNDr. Evě Pomykalové a také Mgr. Bohumilu Galáskovi ocenění za vynikající pedagogickou činnost a též přínos pro výchovu a vzdělávání. Škola dostala spolu s novým vzhledem i novou podobu svého loga. Součástí aktivit školy bylo i zapojování do mnoha projektů a dalších aktivit jako například Global Classroom, Matematická olympiáda a další. V roce 2013 navštívil školu prezident české republiky Miloš Zeman. Měl zde i besedu se studenty gymnázia.⁶⁹

V současnosti má škola 32 tříd a z toho polovina zde studuje v rámci osmiletého studijního cyklu. Celkem se škola skládá ze sedmi pavilonů, které jsou propojeny krčky. Po dokončení posledních rekonstrukcí se škola stala zcela bezbariérovou. Patnáct jazykových učeben, devatenáct odborných učeben, tři počítačové učebny a čtyři laboratoře jsou spolu s hřištěm, tělocvičnou i venkovní učebnou dobrým prostředím pro kvalitní výuku, kterou zde zajišťuje přes 70 členů pedagogického sboru včetně externistů. Součástí školy je i knihovna, která umožňuje studentům snadnější přístup k titulům, které potřebují k výuce nebo se jim můžou později hodit k maturitní zkoušce.

---

⁶⁸ *Gymnázium na Lesní čtvrti ve Zlíně 1936-2001: almanach*. Zlín: Gymnázium Zlín, 2001. s. 17-18

⁶⁹ GYMZL.CZ. [online]. [cit. 2017-04-11]. Dostupné z: <http://www.gymzl.cz/24815-z-historie-skoly>

Vedení školy také zprostředkovalo možnost studentům podílet se na změnách v chodu školy, či rozvíjet dílčí projekty prostřednictvím Studentské rady. Podle zákona je součástí vedení školy též Školská rada o šesti členech. Škola oslavila 12. listopadu 2016 výročí 80 let od svého založení. Při této příležitosti proběhla v Kongresovém centru Zlín slavnostní akademie.⁷⁰

3.2. Gymnázium a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Zlín

Gymnázium s rozšířenou výukou samotné nemá tak rozsáhlou historii, jelikož vzniklo v roce 1992. Historie budovy, ve které je dodnes umístěno, však naskýtá možnost nahlédnout do dějinných okolností, za kterých gymnázium následně vzniklo.

Díky iniciativě Jana Antonína Bati, který prostřednictvím firmy Baťa, a.s. požádal 23. srpna 1935 o povolení stavby technologického a studijního ústavu, vznikl Studijní ústav I. Měl plnit hlavně funkci prohlubování vzdělávání dospělých. Antonín Grác se zasloužil o plán, kdy byla budova rozdělena na technickoorganizační část a pedagogickou část. Otevření ústavu proběhlo 26. dubna 1936. Budova byla postavena v klasickém pojetí baťovského stylu víceetážových budov. Jednalo se o pětietážovou budovu se suterénem na východní straně, propojenou schodištěm mezi každou etáží. Výhodou byla také velká okna, která zajišťovala dobré přírodní osvětlení budovy.⁷¹

Ústav nabízel nejen školení zaměstnanců firmy Baťa pomocí odborných kurzů, ale také se v něm uskutečňovaly i výstavy. K dispozici zde v první etáži byly jak učebny, tak laboratoře pro kurzy všeobecně vzdělávací, gumárenské, obuvnické, strojnické, textilní, obchodní nauky a též elektrotechnické. V dalších etážích se pak nacházely učebny technologické, orientující se na výrobu. Po náletech na Zlín nebyl naštěstí Studijní ústav I zasažen. Ke studijnímu ústavu I přibyl v roce 1938 Studijní ústav II. Právě od tohoto roku zde bylo umístěno zlínské gymnázium, které nyní sídlí na Lesní čtvrti. Poté zde sídlila například *Škola umění, Umělecko-průmyslová škola* nebo také Policie ČR.

Po osvobození sovětskou armádou v roce 1945 zachvátil budovu požár, který zapříčinila vystřelená střela. V květnu 1952 se budova opět navrátila ke své vzdělávací funkci, a to tím, že v ní působila *Vyšší průmyslová škola při národním podniku Svit*. Tato průmyslová škola se však záhy rozdělila do samostatných jednotlivých škol, dle svého zaměření. Jednalo se tehdy

---

⁷⁰ GYMZL.CZ. [online]. [cit. 2017-04-11]. Dostupné z: <http://www.gymzl.cz/24815-z-historie-skoly>

⁷¹ GJSZLIN.CZ [online]. [cit. 2017-04-11]. Dostupné z: <http://www.gjszlin.cz/gztgm/historie-budovy.html>

o *Střední průmyslovou školu kožařskou*, v jejíž budově dnes působí *SPŠ polytechnická a centrum odborné přípravy*, a *Střední průmyslovou školu chemickou*, dnešní budova gymnázia. Mezi lety 1998–2006 zde sídlila Státní jazyková škola, ke které se právě v roce 2006 připojilo gymnázium. Společně vytvořily *Gymnázium s rozšířenou výukou jazyků Zlín*, kterému se mezi studenty přezdívá hovorově „TGMko“. ⁷²

V současné době škola poskytuje denní pomaturitní studium nebo také kurzy cizích jazyků. Veřejnost i studenti si tak mohou ve škole složit zkoušky na jazykové certifikáty dle úrovně. Nejčastěji se jedná o certifikáty z anglického jazyka úrovně PET, FCE a CAE. ⁷³ Výuka na gymnáziu je koncipována do tří studijních programů: gymnázium – doba studia: 8 let, název programu: Otevřená škola; gymnázium – doba studia: 4 roky, název programu: Škola s dobrým výhledem; gymnázium se sportovní přípravou – doba studia: 4 roky, název programu: Škola s dobrým startem Součástí přípravy k přijímacímu řízení jsou i přípravné kurzy, které se konají v budově školy, která je spolu s pedagogy gymnázia i organizuje. ⁷⁴

---

⁷² GJSZLIN.CZ [online]. [cit. 2017-04-11]. Dostupné z: <http://www.gjszlin.cz/gztgm/historie-budovy.html>

⁷³ JAZYKOVKY.CZ [online]. [cit. 2017-04-13]. Dostupné z: <http://www.jazykovky.cz/jazykova-skola/Gymnazium-a-Jazykova-skola-s-pravem-statni-jazykove-zkousky-Zlin-X9gG9n/Jazykova-skola-s-pravem-statni-jazykove-zkousky-Zlin-KZwAzn/>

⁷⁴ GJSZLIN.CZ [online]. [cit. 2017-04-11]. Dostupné z: <http://www.gjszlin.cz/gztgm/prijimaci-rizeni-informace.html>

4. Současná situace středního školství ve Zlíně

V letošním roce 2017 byla zaznamenána stagnace růstu počtu přihlášek na zlínská gymnázia.⁷⁵ Na *Gymnáziu Zlín-Lesní čtvrť* byl počet přihlášek pro školní rok 2017/2018 také nižší oproti předchozímu školnímu roku. Jednalo se o čtyřletou formu studia, na kterou si letos podalo přihlášku 225 uchazečů. To je o 44 přihlášených uchazečů méně než ve školním roce 2016/2017. Počty přijatých žáků se však nezměnily, a tak má i v letošním roce škola stále 120 žáků čtyřletého studia a 56 žáků osmiletého studia.⁷⁶ Gymnázium a Jazyková škola s právem státní závěrečné zkoušky Zlín ještě neposkytla informaci o statistice v počtu uchazečů o studium na této škole a přijatých uchazečích. Proto zde nemůžeme provést komparaci těchto škol v oblasti počtu uchazečů o studium.⁷⁷

Jednou z teorií, proč tomu tak je, je plánované zavedení povinné maturity z matematiky. Diskuse na toto téma se však vedly již v minulosti a ředitelé gymnázií považují gymnazisty za připravené na tuto zkoušku právě díky struktuře výuky. Co se týče počtu přihlášek, bylo v letošním roce na čtyřletá gymnázia ve Zlínském kraji přijato o 220 přihlášek méně. Nárůst zaznamenáváme na odborných školách. Povinná maturita z matematiky se prozatím plánuje na gymnáziích a lyceích. Na dalších školách bude nejspíše zavedena později. I to hovoří pro teorii, že maturita z matematiky může být faktorem snížení zájmu o studium na gymnáziích. Existují i tací, kteří si myslí, že plánovaná změna nemá vliv na počty studentů. Zajímavý je však i názor že následně tak může být docíleno určitého zkvalitnění gymnaziálního vzdělání v návaznosti právě na povinnou maturitní zkoušku z matematiky.⁷⁸

Zajímavostí je, že se v roce 2016 se do Zlína navrátil obor vhodný pro mladé ševce. Tento obor nebyl ve Zlíně otevřen 12 let, i když na papíře existoval. Mistrů v tomto oboru již není tolik jako tomu bylo v minulosti. Proto není divu, že tento obor jiná střední škola v Česku nenabízí. Obor je součástí *Střední školy obchodně technické ve Zlíně*. Od minulého roku se tomuto oboru učí čtyři studenti. V letošním roce plánuje škola přijmout maximálně šest studentů. Struktura oboru se zaměřuje na výrobu bot krok po kroku. Proto mají žáci zahrnutý do výuky jak teoretické, tak praktické předměty. Po absolutoriu školy obdrží žáci výuční list.

---

⁷⁵ PROCHÁZKOVÁ, Petra. *Na gymnázia dorazilo přihlášek méně, zájem roste o techniku* [online]. [cit. 2017-05-31]. Dostupné z: http://zlin.idnes.cz/prihlasky-na-gymnazia-a-technicke-obory-ve-zlinskem-kraji-pmb-/zlin-zpravy.aspx?c=A170411_2318543_zlin-zpravy_ras

⁷⁶ GYMZL.CZ. [online]. [cit. 2017-06-20]. Dostupné z: <http://www.gymzl.cz/24827-pocty-prihlasenych>

⁷⁷ GJSZLIN.CZ [online]. [cit. 2017-06-20]. Dostupné z: <http://www.gjszlin.cz/gztgm/pocty-prijatych-studentu.html>

⁷⁸ PROCHÁZKOVÁ, Petra. *Na gymnázia dorazilo přihlášek méně, zájem roste o techniku* [online]. [cit. 2017-05-31]. Dostupné z: http://zlin.idnes.cz/prihlasky-na-gymnazia-a-technicke-obory-ve-zlinskem-kraji-pmb-/zlin-zpravy.aspx?c=A170411_2318543_zlin-zpravy_ras

Již nyní je jasné, že o tyto absolventy bude velký zájem ze strany zaměstnavatelů.⁷⁹

Při letošních maturitách dokázali maturanti ze Zlínského kraje potvrdit to, že patří mezi nejlepší v České republice. Ve státní části maturit, která je pro všechny stejná, dopadli nad celostátním průměrem. Gymnaziální školství v kraji zaznamenává minimum neúspěšných maturantů. Většina z nich neuspěje ve zkoušce z dospělosti z důvodu neúspěchu ve školní části. K maturitě bylo letos připuštěno 4254 studentů. Úspěšně ji složilo 3643 studentů, opakování zkoušky čeká 302 studentů a zbytek se ke zkoušce vůbec nedostavil.⁸⁰

---

⁷⁹ PROCHÁZKOVÁ, Petra. *Do Bařova města se vrátili studenti, z nichž vyrostou ševci* [online]. [cit. 2017-05-31]. Dostupné z: http://zlin.idnes.cz/stredoskolsky-studijni-obor-obuvnik-ve-zline-f43-/zlin-zpravy.aspx?c=A170424_2320959_zlin-zpravy_ras

⁸⁰ PROCHÁZKOVÁ, Petra. *Maturanti ze Zlínského kraje patří mezi nejlepší v Česku* [online]. [cit. 2017-05-31]. Dostupné z: http://zlin.idnes.cz/maturity-na-gymnaziich-a-strednich-skolach-ve-zlinskem-kraji-p5h-/zlin-zpravy.aspx?c=A170601_2329786_zlin-zpravy_ras

Závěr

Vzhledem k úvodním stanoveným cílům je patrné, že se cíle bakalářské práce podařilo naplnit. Průběh vzniku středního školství byl postihnout, stejně jako samotný vývoj jednotlivých středních škol dle stanoveného tématu práce. Tím vznikl ucelený souhrn informací o dějinách středního školství ve Zlíně. Co se týče struktury práce, považuji ji za dobře zvolenou, jelikož každá střední škola má svoji podkapitolu. Celá práce je tak přehledná a lze se v ní lehce zorientovat.

Nedostatek však vidím v primárních pramenech zejména pro některé z uvedených středních škol. Díky tomu bylo obtížnější poskytnout opravdu objektivní historický přehled, jelikož jsem se musela mnohdy spoléhat na sekundární zdroje a internetové prameny. Jedná se zejména o Gymnázium a Jazykovou školu s právem státní jazykové zkoušky. Zároveň se však jedná o školu, která ve Zlíně působí od roku 1992, proto rozumím nedostatku literatury, který byl nahrazen internetovými zdroji, jelikož na svých webových stránkách škola uvádí svou částečnou historii.

Ve vytvoření této bakalářské práce vidím velký přínos, jelikož jsem se mohla podívat do Státního okresního archivu Zlín, který se nachází na Klečůvce. Pracovnice archivu mi zde byly velmi nápomocné při hledání historických dokumentů. Zároveň mi však byl potvrzen fakt, že téma dějin středního školství ve Zlíně ještě není komplexně zpracováno. Proto bylo mnohdy oříškem nalézt dané informace o jednotlivých středních školách. Některé ze škol mají o své historii zpracovány pouze almanachy a výroční zprávy. Kroniky bychom hledali těžce. Zároveň jsem využila veškeré literatury, která je umístěna v Krajské knihovně Tomáše Bati k tématu bakalářské práce. Proto považuji tuto práci za naplněnou vzhledem k daným okolnostem.

Na práci by se dalo rovněž snadno navázat, jelikož nebyla postihnuta historie všech středních škol ve Zlíně. Vzhledem k tomu, že jsem se tématem historie středních škol věnovala, narazila jsem i na zdroje, které by mohly být k použity právě pro následné rozšíření stávající bakalářské práce, nebo k napsání samostatné bakalářské práce týkající se historie zbylých středních škol. Ty vznikaly zejména koncem 20.století.

Zdroje

Literatura

Soukromá střední škola pedagogická a sociální. Almanach 1993-2003. 1. vyd. Zlín : Soukromá střední škola pedagogická a sociální, 2003. 80 s.

50 let Střední ekonomické školy Gottwaldov. Gottwaldov: Stř. ekon. škola, 1988. 129 s.

Střední průmyslová škola kožařská v Gottwaldově. Gottwaldov: [s.n.], 1983. [8] s.

50 let gymnázia Gottwaldov. Gottwaldov: Gymnázium v Lesní čtvrti, 1986. 154 s.

Almanach Střední průmyslové školy chemické v Gottwaldově při příležitosti 50. výročí založení. Gottwaldov: SOŠ chemická, 1987. 126 s.

Almanach vydaný k 25. výročí založení střední školy v Gottwaldově: 1936-1961. Gottwaldov: 1. střední všeobecně vzdělávací škola v Gottwaldově, 1961. 107 s.

10 let zlínského spolk. reálného gymnasia: [výroční zpráva 1946-47]. Ve Zlíně: Spolkové reálné gymnasium, 1947. 76 s.

Zpráva o školství v kraji na počátku tisíciletí. Vyd. 1. Zlín: Určený školský úřad Zlín, 2000. 193 s.

Rozvoj školství okresu Gottwaldov v letech 1970-1982. Gottwaldov: Okresní oddělení Českého statistického úřadu v Gottwaldově, 1982. 20 s.

Gymnázium na Lesní čtvrti ve Zlíně 1936-2001: almanach. Zlín: Gymnázium Zlín, 2001. 167 s.

Svitovské mládí: Střední odborné učiliště Klementa Gottwalda o. p. Svit Gottwaldov. 5. Zlín: Svit, propagační oddělení ve spolupráci se SOU KG, 1986. [32] s.

Obchodní akademie Tomáše Bati Zlín: 16. září 1994 navrácení původního názvu škole. Zlín: Obchodní akademie Tomáše Bati, 1994. 1 složka (vol. listy)

40 let Střední průmyslové školy kožařské. Gottwaldov: Střední průmyslová škola kožařská v Gottwaldově, 1977. 67 s.

POKLUDA, Zdeněk. *Zlín.* Vyd. 1. Praha; Litomyšl: Paseka, 2008. 103 s., [56] s. obr. příl. Zmizelá Morava. ISBN 9788071858812.

POKLUDA, Zdeněk. *Sedm století zlínských dějin*. 2., dopl. a rozš. vyd. Zlín: Esprint: Nadace Tomáše Bati, 2006. 174 s. ISBN 8023972006.

CACH, Josef. *Dějiny české pedagogiky*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1956, 226 s.

KRÁLÍKOVÁ, Marie – NEČESANÝ Josef – SPĚVÁČEK Václav. *Nástin vývoje všeobecného vzdělání v českých zemích*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1977, 184 s. ISBN 14-617-77.

POKLUDA, Zdeněk. *Sedm století zlínských dějin*. Zlín: Svit, 1990. 40 s.

VESELÁ, Zdenka. *Vývoj české školy a učitelského vzdělání*. V Brně: Masarykova univerzita, 1992, 147 s. Spisy univerzity Masarykovy v Brně. Filozofická fakulta. ISBN 8021004584.

Minulost, současnost a budoucnost gymnazijního vzdělávání: sborník referátů z konference konané ve dnech 24.-25. června 1999 v Jičíně. Editor Robert R. NOVOTNÝ. Semily: Státní okresní archiv, 2000, 255 s. ISBN 808625402X.

MÁTEJ, Jozef, Vladimír ŠTVERÁK, Vladimír JŮVA a Miroslav SOMR. *Dějiny školství a pedagogiky*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1987, 359 s.

50 let střední průmyslové školy strojnické v Gottwaldově : Střední průmyslová škola v Gottwaldově 1933 - 1983. Gottwaldov : SPŠ Gottwaldov, 1983 : (MTZ Gottwaldov). 88 s.

Archivní zdroje

Státní okresní archiv Zlín, fond Střední zdravotnická škola Zlín, inv. č. 274, kronika 1935-1963

Státní okresní archiv Zlín, fond Archiv města Zlína, inventář 1509-1949

Státní okresní archiv Zlín, fond Střední všeobecně vzdělávací škola v Gottwaldově, inventář (1935) 1936–1971 (1973)

Elektronické zdroje

Střední průmyslová škola Zlín [online]. [cit. 2017-05-08]. Dostupné z: <http://www.spszl.cz/modules/wfchannel2/>

Moderní dějiny [online]. [cit. 2017-06-13]. Dostupné z: <http://www.moderni-dejiny.cz/clanek/trikralova-deklarace-6-ledna-1918/>

Střední škola pedagogická a sociální Zlín, s.r.o. [online]. [cit. 2017-05-08]. Dostupné z: http://www.sspgs-zlin.cz/admin/modules/article_detail.php?articleCode=o-nas

Obchodní akademie Tomáše Bati a Vyšší odborná škola ekonomická Zlín [online]. [cit. 2017-05-08]. Dostupné z: <http://www.oazlin.cz/25132-historie-skoly>

GJSZLIN.CZ [online]. [cit. 2017-04-11]. Dostupné z: <http://www.gjszlin.cz/gztgm/historie-budovy.html>

GYMZL.CZ. [online]. [cit. 2017-04-11]. Dostupné z: <http://www.gymzl.cz/24815-z-historie-skoly>

Gymnázium Zlín Lesní čtvrť ve vzpomínkách absolventů. YOUTUBE [online]. [cit. 2017-04-11]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=_Yd0b-hsspY

STREDNISKOLY.CZ [online]. [cit. 2017-05-08]. Dostupné z: <https://www.stredniskoly.cz/>

ZLIN.ESTRANKY.CZ [online]. [cit. 2017-05-15]. Dostupné z: <http://www.zlin.estranky.cz>

Dějiny 20.století [online]. [cit. 2017-05-15]. Dostupné z: <http://www.dejiny.wz.cz/>

PROCHÁZKOVÁ, Petra. *Do Bařova města se vrátili studenti, z nichž vyrostou ševci* [online]. [cit. 2017-05-31]. Dostupné z: http://zlin.idnes.cz/stredoskolsky-studijni-obor-obuvnik-ve-zline-f43-/zlin-zpravy.aspx?c=A170424_2320959_zlin-zpravy_ras

Střední průmyslová škola polytechnická – Centrum odborné přípravy. [online]. [cit. 2017-05-22]. Dostupné z: <https://www.spspzlin.cz/skola/z-historie-skoly/>

PROCHÁZKOVÁ, Petra. *Na gymnázia dorazilo přihlášek méně, zájem roste o techniku* [online]. [cit. 2017-05-31]. Dostupné z: http://zlin.idnes.cz/prihlasky-na-gymnazia-a-technicke-obory-ve-zlinskem-kraji-pmb-/zlin-zpravy.aspx?c=A170411_2318543_zlin-zpravy_ras

PROCHÁZKOVÁ, Petra. *Maturanti ze Zlínského kraje patří mezi nejlepší v Česku* [online]. [cit. 2017-05-31]. Dostupné z: http://zlin.idnes.cz/maturity-na-gymnaziich-a-strednich-skolach-ve-zlinskem-kraji-p5h-/zlin-zpravy.aspx?c=A170601_2329786_zlin-zpravy_ras

JAZYKOVKY.CZ [online]. [cit. 2017-04-13]. Dostupné z: <http://www.jazykovky.cz/jazykova-skola/Gymnazium-a-Jazykova-skola-s-pravem-statni-jazykove-zkousky-Zlin-X9gG9n/Jazykova-skola-s-pravem-statni-jazykove-zkousky-Zlin-KZwAzn/>

Zlín – Oficiální stránky statutárního města Zlína. [online]. [cit. 2017-04-19]. Dostupné z: <https://www.zlin.eu/masarykova-skola-1928-cl-342.html>

TOTALITA.CZ [online]. [cit. 2017-06-01]. Dostupné z: http://www.totalita.cz/1989/1989_11.php

Turistický informační portál města Zlína. [online]. [cit. 2017-06-01]. Dostupné z: <http://www.ic-zlin.cz/24958-historicky-prehled>

Zlín – Oficiální stránky statutárního města Zlína. [online]. [cit. 2017-04-18]. Dostupné z: <https://www.zlin.eu/historicka-data-cl-65.html>

Dějiny Československa (1918-1992) [online]. [cit. 2017-06-20]. Dostupné z: <http://ksv.upol.cz/txt/DejinyCSR.pdf>

CHMELOVÁ, Iva. *Pokrokové Masarykovy školy před téměř čtvrt stoletím pohřbil odstřel* [online]. [cit. 2017-06-20]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/pokrokovy-masarykovy-skoly-pred-temer-ctvrt-stoletim-pohrbil-odstrel-133-/domaci.aspx?c=A120224_1738280_zlin-zpravy_sot

ZLIN.ESTRANKY.CZ. [online]. [cit. 2017-06-20]. Dostupné z: http://www.zlin.estranky.cz/clanky/stary-zlin/historie-mesta-zlina-a-jeho-okoli-v-datech-_1437---1912_.html

ZLIN.ESTRANKY.CZ. [online]. [cit. 2017-06-20]. Dostupné z: <http://www.zlin.estranky.cz/clanky/pele-mele--odkazy/boj-o-radnici---komunalni-politika-ve-zline-1908---1946--12-.html>

NOVÁK, Martin. [online]. [cit. 2017-06-20]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/pred-60-lety-zmizel-zlin-z-mapy-zrodil-se-gottwaldov/r~i:article:626076/?redirected=1497390964>

Pražský hrad. [online]. [cit. 2017-06-20]. Dostupné z: <https://www.hrad.cz/>

BATASTORY.NET [online]. [cit. 2017-06-20]. Dostupné z: <http://batastory.net/cs/milniky/tomas-bata-clovek-a-politik>

Moderní dějiny [online]. [cit. 2017-06-13]. Dostupné z: <http://www.moderni-dejiny.cz/clanek/mnichovska-dohoda-29-9-1938>

Dějepis.com [online]. [cit. 2017-06-13]. Dostupné z: <http://www.dejepis.com/vznik-ceskoslovenska/>

Moderní dějiny [online]. [cit. 2017-06-13]. Dostupné z: <http://www.moderni-dejiny.cz/clanek/pittsburska-dohoda-31-5-1918/>

GYMZL.CZ. [online]. [cit. 2017-06-20]. Dostupné z: <http://www.gymzl.cz/24827-pocty-prihlasenych>

GJSZLIN.CZ [online]. [cit. 2017-06-20]. Dostupné z: <http://www.gjszlin.cz/gztgm/pocty-prijatych-studentu.html>

Seznam příloh

1. Tabulka č.1 – Aktuální přehled středních škol ve Zlíně (2017)
2. Masarykovy školy ve 30.letech
3. Gymnázium a jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky (současnost)
4. Gymnázium Zlín – Lesní čtvrť (současnost)

1. Tabulka č.1 – Aktuální přehled Zlínských středních škol (2017) [online]. [cit. 2017-04-11].

Dostupné z: <https://www.stredniskoly.cz/>

NÁZEV STŘEDNÍ ŠKOLY	ADRESA	TYP ŠKOLY
Střední škola filmová, multimediální a počítačových technologií, s.r.o.	Filmová 174, Zlín	soukromá škola
Střední škola pedagogická a sociální Zlín, s.r.o.	Česká 4787, Zlín	soukromá škola
Střední škola hotelová Zlín, s.r.o.	Dřevnická 1788, Zlín	soukromá škola
Střední průmyslová škola Zlín	Tř. T. Bati 4187, Zlín	veřejná škola
Obchodní akademie Tomáše Bati a Vyšší odborná škola ekonomická Zlín	Náměstí T.G. Masaryka 3669 Zlín	veřejná škola
Střední škola obchodně technická s.r.o.	Nám. T.G. Masaryka 1279, Zlín	soukromá škola
Střední škola gastronomie a obchodu Zlín	Štefánikova 3015, Zlín	veřejná škola
Gymnázium Zlín – Lesní čtvrť	Lesní čtvrť III 1364, Zlín	veřejná škola
Gymnázium a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Zlín	Nám. T.G. Masaryka 2734, Zlín	veřejná škola
Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Zlín	Broučková 372, Zlín	veřejná škola
Střední průmyslová škola polytechnická – Centrum odborné přípravy Zlín	Nad Ovčírnu IV 2528, Zlín	veřejná škola

2. *Masarykovy školy ve 30. letech.* [online]. [cit. 2017-03-23]. Dostupné z: <http://historie-gymnazia-zlin.webnode.cz>

3. *Gymnázium a jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky (současnost).* [online]. [cit. 2017-03-23]. Dostupné z: <https://allevents.in/zl%C3%ADn/slavnostn%C3%AD-imatrikulace-student%C5%AF-1-ro%C4%8Dn%C3%ADku-a-primy-gj%C5%A0-zl%C3%ADn/1608957722702183>

4. *Gymnázium Zlín – Lesní čtvrť (současnost)*. [online]. [cit. 2017-03-23]. Dostupné z: <http://www.gymzl.cz/24802-o-skole>

Anotace

Jméno a příjmení:	Dominika Bautová
Katedra:	Katedra společenských věd
Vedoucí práce:	PhDr. Pavel Kopeček Ph.D.
Rok obhajoby:	2017

Název práce:	Dějiny středního školství ve Zlíně (se zaměřením na gymnázia a střední školy vycházející z Baťovského školství)
Název v angličtině:	History of secondary school system in Zlín
Anotace práce:	Bakalářská práce se zaměřuje na historii středního školství ve Zlíně. Zabývá se jak vývojem středních škol, které vychází z Baťovy školy práce, tak gymnaziálním školstvím v tomto městě.
Klíčová slova:	Zlín, historie pedagogiky, střední školství
Anotace v angličtině:	This bachelor's thesis focuses on the history of secondary school system in Zlín. It deals with the development of secondary schools, arising from Baťa's school of work and also with Grammar schools in this city.
Klíčová slova v angličtině:	Zlín, history of teaching, secondary school system
Přílohy vázané v práci:	CD
Rozsah práce:	38 stran
Jazyk práce:	čeština